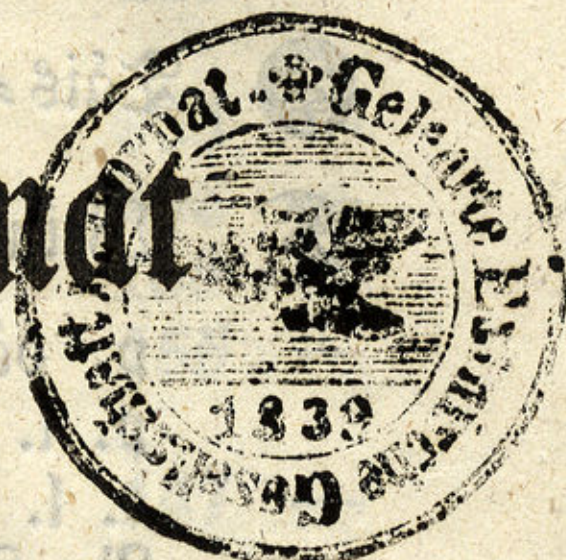

Gesti=ma rahwa
K a l e n d e r,

ehf

Läht=Kamat
1850

aasta peale, parrast meie
Issanda Jeesuse Kristuse
sündimist.

Sel aastal on 365 päeva.

Tallinnas,
raamatukogu kirjanduse ja kirjandusega.

Märkide selletaminne.

- Noor = fu.
- 3 Eßimenne werend.
- Tais = fu.
- Wiimne werend.
- p. párrast.
- p. l. párrast lounat.
- e. l. enne lounat.
- P. Pühha.

Idulo ja Wastla páwa wahhel on 10 náw
dalat.

Der Druck dieses nur in den Ostseegouvernements abzu-
legenden Kalenders ist unter der Bedingung gestattet,
daß nach Beendigung desselben die vorgeschriebene Anzahl
Exemplare dem Dorpat'schen Censur-Comité eingesandt werde.
Dorpat, den 24. September 1849.

Censor Samson

Sündinud asjade aiaarm.

Comisfest tánnini	5799 aast.
Kristusse sündimisfest tánnini.	1850 —
Et Tallinna ülesehitati . . .	631 —
Et ramatud hakkati trükkima	410 —
Párrast Putterusse dige usso	
ülleswõmist	833 —
Párrast wanna katko	193 —
Párr. sedda, kui Toompá põllend	166 —
Párrast sure nálja hakkarust .	155 —
Et Peterpurri liina ehitama	
hakkati	147 —
Et meie Ma Wenne-riigi wal-	
litssusse alla sai	140 —
Et suurikoli Tartus asutatati	48 —
Et usti rõugid hakkati pannema	47 —
Et Prantsus Wenne-maale tulsti	
ja Moskwa liina árrapõlletas	38 —
Et Eesti-maal priust kulusati	33 —
Et Riia-maal priust kulusati	30 —
Et meie Keisri Herra Nikolai	
wallitsemas on	25 —

Kristusse ümberleikamisest. Luf. 2, 21.

1 Pühhap.	Määri P.	 0, 58 p. l.
2 Esmasp.	Abel, Set	
3 Teisip.	Enok	
4 Keßnäd.	Metusalem	Kaunid
5 Neljasp.	Simeon	külmad
6 Rede.	3 Kunn. Pühha.	ilmad.
7 Laupääd.	Julianus	

Jesüs 12 aastat wanna. Luf. 2, 41.

8 Pühhap.	1 P. p. 3. K. P.	
9 Esmasp.	Peatus	 11, 15 e. l.
10 Teisip.	Paawli pääd.	
11 Keßnäd.	Ewraim	Külm ja
12 Neljasp.	Rein	waggased
13 Rede.	Hilaris	ilmad.
14 Laupääd.	Robert	

Pulmad Rana:linnas. Joann. 2, 1.

15 Pühhap.	2 P. p. 3. K. P.	 6, 21 p. l.
16 Esmasp.	Risbert	

17 Teisip.	Tönnisse pääd.	Kange
18 Keßnäd.	Uksel	
19 Neljasp.	Sara	külm,
20 Rede.	Waab. Seb.	selged il.
21 Laupääd.	Neto	

Peäliskust Kapernauma linnas. Matt. 8, 1.

22 Pühhap.	3. P. p. 3 K. P.	mad.
23 Esmasp.	Lotta	 2, 56 e. l.
24 Teisip.	Timoteus	
25 Keßnäd.	Paawli ümberp.	Külma
26 Neljasp.	Delikarpus	järrel
27 Rede.	Krisostomus	lumme sad
28 Laupääd.	Karel	do ja selged

Kristus sunnib tuled. Matt. 8, 23.

29 Pühhap.	4. P. p. 3 K. P.	ilmad.
30 Esmasp.	Adelgund	 8, 7 e. l.
31 Teisip.	Un	

12nemal selle ku päwal tõuseb päike pole tundi
pärast kello 8, ja lähheb loja pole tundi pärast
kello 3. Pääd on pikk 7 tundi, ja ö 17 tundi.

Webruarius.

Küünla - fu.

1 Keskend.	Priigitta	Pilwesed
2 Neljasp.	Küünla pääw.	ilmad,
3 Kede.	Hanna	lummes
4 Laupääw.	Weronika	sadduga,

Umbrohhust. Matt. 13, 24

5 Pühhap.	5. P. p. 3 R. P.	ja
6 Esmasp.	Agata	tuisud.
7 Teisip.	Rikard	 9, 50 p. l.
8 Keskend.	Salomon	Kange külma
9 Neljasp.	Apollonia	se järrel
10 Kede.	Kolastika	tuisused
11 Laupääw.	Elwina	

Kristusse Ilmutamisest. Matt. 17, 1

12 Pühhap.	6. P. p. 3 R. P.	ilmad.
13 Esmasp.	Peningna	 1, 59 p. l.
14 Teisip.	Walentin	
15 Keskend.	Wauktina	

Sel kuul on tännawo 28 päwa.

16 Neljasp.	Jula	
17 Kede.	Konstantia	Kange
18 Laupääw.	Konfordia	

Wina : mäest. Matt. 20, 1.

19 Pühhap.	9. P. e. Kr. üll. P. Sim. Ap.	
20 Esmasp.	Eigarius	 9, 34 p. l.
21 Teisip.	Jesaias	külm ja
22 Keskend.	Peetri pääw.	selged
23 Neljasp.	Mina	ilmad,
24 Kede.	Maddise pääw.	lummes
25 Laupääw.	Wiktor	

Külwi : mehhest. Luf. 8, 4.

26 Pühhap.	8. P. e. Kr. üll. P.	saddu ja
27 Esmasp.	Iustus	kange külma.
28 Teisip.	Makarius	

16nemal selle ku päwal tõuseb päike kello 7, tähhep lojal kello 5. Pääw on 10, 8 14 tundi pisk.

Martsius.

Paasto = fu.

1 Keßnäd.	Albinus	 0,55 e.l.
2 Neljasp.	Medea	
3 Rede.	Kunifunde	
4 Paupääw.	Adrian	

Piimmedast tee äres. Luf. 18, 31.

5 Pühhap.	Paasto P.	Külmad
6 Esmap.	Kotwried	selged
7 Teisip.	Wastla pääw.	ilmad.
8 Keßnäd.	Tuhka pääw.	 5,36 e. l.
9 Neljasp.	Põri pääw.	
10 Rede.	Mifeus	Heitlik ilm.
11 Paupääw.	Konstantin	

Kristust fuisatakse. Matt. 4, 1.

12 Pühhap.	1 P. Paastus.	Pehmed
13 Esmap.	Ernst	ilmad,
14 Teisip.	Safarias	sulla.
15 Keßnäd.	Palwe pääw.	 1,5 e. l.
16 Neljasp.	Aleksander	

Sel kuul on 31 päwa.

17 Rede.	Truta	Külmad ööd,
18 Paupääw.	Kabriel	

Kananea naesest. Matt. 15, 21.

19 Pühhap.	2 P. Paastus.	uddused ilmad.
20 Esmap.	Pent	
21 Teisip.	Kawael	 5,22 p. l.
22 Keßnäd.	Tiits	
23 Neljasp.	Kasimir	Pilmene
24 Rede.	Paast. Mar. p.	
25 Paupääw.	Emanuel	

Kristus aiab furratid wälja. Luf. 11, 14.

26 Pühhap.	3 P. Paastus.	taewas.
27 Esmap.	Kustaw	Kanged õ-külmad.
28 Teisip.	Kideon	
29 Keßnäd.	Wilippine	 8,46 p. l.
30 Neljasp.	Adonius	
31 Rede.	Tetlaus	

ionemal selle fu päwal tõuseb päike kello 6, lähheb loja kello 6. Pääw on 12, ja õ 12 tundi pikk.

Aprilis. Jürri = ehk Mahla = ku.

1 Laupääd Karjal. pääd. Kõlmad		
5000 mehhe sõdmiisest. Joan. 6, 1.		
2 Pühhap.	4 P. Paastus.	õdd ja
3 Esmasp.	Werdinand	selged
4 Teisp.	Ambrosius	ilmad.
5 Keßnäd.	Maksim	
6 Neljasp.	Kõlestin	Heitlikud
7 Rede.	Aron	 11, 46 e. l.
8 Laupääd.	Liborius	

Jesüs kiwwidega wißsatud. Joan. 8, 46.		
9 Pühhap	5 P. Paastus.	Uolinne
10 Esmasp.	Julius	päwapaist
11 Teisp.	Leo	minne, wi.
12 Keßnäd.	Julius	masaddo ja
13 Neljasp.	Justinus	
14 Rede.	Kõnni pääd.	 0, 59 p. l.
15 Laupääd	Olimpia	

Kristuse fiske: sõdmiisest. Matt. 21, 1.		
16 Pühhap.	6 P. Paastus.	lund.

Sel kuul on 30 päwa.

17 Esmasp.	Walerian	Pilmeta
18 Teisp.	Simon	minne,
19 Keßnäd.	Jakobina	wihmased
20 Neljasp.	Suur Nelja p.	ilmad.
21 Rede.	Suur Rede.	 2, 24 p. l.
22 Laupääd.	Rajus	

Kristuse üllestoumissest. Mark. 16, 1.		
23 Pühhap.	Üllestoum. P.	Jürri p.
24 Esmasp.	Teine Pühha.	Wihma ja
25 Teisp.	Kolmas Pühha.	Markussep.
26 Keßnäd.	Eseias	lumme-sad.
27 Neljasp.	Anastasi	do. Heitlik
28 Rede.	Witalis	lud ja
29 Laupääd.	Reimund	kaunis ilm.

Kinnipandud uksest. Joan. 20, 19.		
30 Pühhap.	1 P. p. üll. P.	 0, 47 e. l.

12nemal selle ku päwal tõuseb päike pole tundi pärrast kello 4, ning lähheb loja pool tundi pärrast kello 7. Pääd on pük 15, ja õ 9 tundi.

Majus. Meio = ehk Leht = ku.

1 Esmasp.	Wolbri p.	Kauni
2 Teisp.	Staismund	ilmade
3 Keßnäd.	+ Leidminne.	hakkatus.
4 Neljasp.	Glorian	
5 Rede.	Kottard	
6 Laupädw.	Susanna	 5, 31 p. l.

Heast karjatsest. Joan. 10, 12.

7 Pühhap.	2. P. p. üll. P.	Pilwese
8 Esmasp.	Zanislaus	
9 Teisp.	Niagelas	kulmad. ja
10 Keßnäd.	Kordian	
11 Neljasp.	Pankratius	wihmased
12 Rede.	Henriette	
13 Laupädw.	Sermatus	ilmad.

Ilirikesse aia räära. Joan. 16, 16.

14 Pühhap.	3. P. p. üll. P.	 1, 46 e. l.
15 Esmasp.	Sohwi	
16 Teisp.	Krödt	
17 Keßnäd.	Anton	Märjad
18 Neljasp.	Erik	ilmad,

Sel kuul on 31 päwa.

19 Rede.	Willip	se peäle
20 Laupädw.	Ernestina	kaunis

Kristusse ärraminneisest. Joan. 16, 5.

21 Pühhap.	4 P. p. üll. P.	 5, 25 e. l.
22 Esmasp.	Wili	
23 Teisp.	Zesiderius	päwapaist.
24 Keßnäd.	Ester	minne.
25 Neljasp.	Urbanus	Kaunid
26 Rede.	Eduard	sojad
27 Laupädw.	Eudolp	ilmad.

Digest paltumiseest. Joan. 16, 23.

28 Pühhap.	5 P. p. üll. P.	Selge
29 Esmasp.	Wart	 8, 58 e. l.
30 Teisp.	Wikand	
31 Keßnäd.	Petronella	taewas.

8mal selle ku päwal tõuseb päike pole tundi pärrast kello 3, ning lähheb soja pole tundi pärrast kello 8. Pädw on pitk 17, agga d 7 tundi.

1 Neljasp.	Suur + päänw.	Wihma:
2 Rede.	Martellus	laddo.
3 Laupäänw.	Emma	Heitlikkud

Rõmuskajast Waimust. Joän. 15, 26.

4 Pühhap.	6 P. p. üll. P.	wihmased
5 Esmasp.	Poniwastus	 9, 1 e. l.
6 Teisip.	Artemius	
7 Keßnäd.	Eufretsia	
8 Neljasp.	Medardus	ilmad
9 Rede.	Pitkem päänw.	
10 Laupäänw.	Hans	on tullemas.

Pühhap Waimust. Joän. 14, 23.

11 Pühhap.	Nelli Pühhi.	 3, 38 p. l.
12 Esmasp.	Teine P.	
13 Teisip.	Kolm. Pühha.	
14 Keßnäd.	Walerius	Pilwene ja
15 Neljasp.	Widi päänw.	heitlik ilm.
16 Rede.	Justina	
17 Laupäänw.	Nikander	Kaunid

Jesus ja Nikodemus. Joän. 3, 1.

18 Pühhap.	3. a. J. P.	sui-ilmad.
19 Esmasp.	Kerwasius	
20 Teisip.	Wlorentin	 7, 37 p. l.
21 Keßnäd.	Rael	
22 Neljasp.	Karolina	
23 Rede.	Vasilus	Päwapaist
24 Laupäänw.	Jani päänw.	minne

Rikkast mehhest. Luk. 16, 19.

25 Pühhap.	1 P. p. 3. a. J. P.	ja
26 Esmasp.	Jeremias	
27 Teisip.	Eadislaus	 4, 6 p. l.
28 Keßnäd.	Josua	
29 Neljasp.	Peetri Paw. p.	kaunid
30 Rede.	Eufina	ilmad.

Ionemal selle ku päwal tõuseb päike 3 w
rendit pärrast kello 2, ning lähhes loja üks w
rend pärrast kello 9. Päänw on pikk 18 ning üks
pool tundi, agga 8 pool kuet tundi.

1 Laupääd. | 2 P. p. 3. a. J. P. | Wägga

Eurest õhto: sõma: aiast. Luf. 14, 16.

2 Pühhap. | 2 P. p. 3. a. J. P. | H. Mar. p.

3 Esmasp. | Kornelius

4 Teisp. | Ulrik 8, 20 e. t.

5 Keßnäd. | Anselm sojad

6 Neljasp. | Hektor ilmad.

7 Rede. | Temetrius Mürrista

8 Laupääd. | Kilian missed.

Raddunud lambast. Luf. 15, 1.

9 Pühhap. | 3 P. p. 3. a. J. P. | Pallawad

10 Esmasp. | 7 Wenda. ilmad.

11 Teisp. | Eleonore

12 Keßnäd. | Hindrik 7, 2 e. t.

13 Neljasp. | Marreta pääd.

14 Rede. | Ponawent Range palla

15 Laupääd. | Ap. jagg.

Olge armolißsed. Luf. 6, 36.

16 Pühhap. | 4 P. p. 3 a. J. P.

17 Esmasp. | Aleßius saab

18 Teisp. | Rosina wihma

19 Keßnäd. | Wriderika sadduga

20 Neljasp. | Elias 6, 45 e. t.

21 Rede. | Taniel

22 Laupääd. | Maria Magd. wähhendud.

Rohkest kallafagist. Luf. 5, 1.

23 Pühhap. | 5 P. p. 3. a. J. P.

24 Esmasp. | Kristina Pilwene

25 Teisp. | Jakobi pääd. 11, 12 p. l.

26 Keßnäd. | Anno taewas.

27 Neljasp. | Marta

28 Rede. | Pantalon

29 Laupääd. | Olowi pääd. Selged

Wariseride digusfest. Matt. 5, 20.

30 Pühhap. | 6 P. p. 3. a. J. P. | ilmad.

31 Esmasp. | Kristwried

12nemal selle ku päwal tõuseb päike pole tundi pärrast kello 3, ning lähheb loja pole tundi pärrast kello 8. Pääd on pikk 17, agga õ 7 tundi.

1 Teisip.	Peetri wang	 7, 25 p. l.
2 Keßnäd.	Annibal	
3 Neljasp.	Eleasar	Heitlikkud
4 Rede.	Tominikus	selged
5 Laupääw.	Oswald	

4000 Mehhe söötmissesf. Mark. 8, 1.

6 Pühhap.	7 P. p. 3. a. J. P.	ja pilwesed
7 Esmasp.	Tonno	ilmad,
8 Teisip.	Kerhard	selged pä;
9 Keßnäd.	Romanus	 10, 50 p. l.
10 Neljasp.	Lauritse p.	
11 Rede.	Hermann	wad. Pä;
12 Laupääw.	Klara	wapaißm.

Walleprohwetidesf. Matt. 7, 15.

13 Pühhap.	8 P. p. 3. a. J. P.	Kaunid
14 Esmasp.	Klementine	
15 Teisip.	Ruffi M. p.	sojad
16 Keßnäd.	Isaak	
17 Neljasp.	Willibald	ilmad.

18 Rede.	Veno	 3, 56 p. l.
19 Laupääw.	Sebald	

Ullekohtusesf maia piddajast. Luk. 16, 1.

20 Pühhap.	9 P. p. 3. a. J. P.	Tassase
21 Esmasp.	Rut	ilmade
22 Teisip.	Wilipert	järrel
23 Keßnäd.	Sakeus	
24 Neljasp.	Pärtili pääw.	
25 Rede.	Ludwik	 7, 7 p. l.
26 Laupääw.	Treneus	

Jerusalemma liüna ärrarikmissesf. Luk. 19, 41.

27 Pühhap.	10 P. p. 3. a. J. P.	
28 Esmasp.	Augustinus	lähhab
29 Teisip.	Joan. huff.	
30 Keßnäd.	Benjamin	tulesesf.
31 Neljasp.	Rebekka	

14nemal selle ku päwal tenses päife 3 werem
dit pärrast fello 4, ning lähheb loja werend pärr.
fello 7. Pääw on pitk 14 ning üks pool, agga
8 pool kümme tundi.

September. Süggise = ehk Mihkli = ku.

1 Rede.	Ekidius	 9, 59 e. l.
2 Laupääd.	Eisa	

Wariserist ja tõlnerist. Luf. 18, 9.

3 Pühhap.	11 P.p.3.a.3.P.	Sojad
4 Esmasp.	Kai	ilmad,
5 Teisip.	Moses	päwapaist
6 Keßnäd.	Magnus	minne.
7 Neljasp.	Regina	
8 Rede.	Mar. sünd. p.	 2, 19 p. l.
9 Laupääd.	Pruno	

Kurdist ja keletumast. Mark. 7, 31.

10 Pühhap.	12 P.p.3.a.3.P.	Ilm
11 Esmasp.	Põri pääd.	lähhab
12 Teisip.	Cirus	willumaks.
13 Keßnäd.	Amatus	Selged
14 Neljasp.	+ üllendam.	ilmad
15 Rede.	Nikodemus	 11, 81 p. l.
16 Laupääd.	Leontina	

Sel kuul on 30 päwa.

Preesrist ja lewitist Luf. 10, 23.

17 Pühhap.	13 P.p.3.a.3.P.	wihma
18 Esmasp.	Kottlob	saddu.
19 Teisip.	Werner	
20 Keßnäd.	Wausta	Wahhel
21 Neljasp.	Matteuse p.	selge
22 Rede.	Morits	 4, 84 p. l.
23 Laupääd.	Osea	

Rünnest piddali = tõbbisest. Luf. 17, 11.

24 Pühhap.	1 P.p.3.a.3.P.,	Joan. sam.
25 Esmasp.	Kleowas	wahhel
26 Teisip.	Harald	
27 Keßnäd.	Udelw	pilwene
28 Neljasp.	Wentzel	
29 Rede.	Mihkli pääd.	taewas.
30 Laupääd.	Hironimus	

12nemal selle ku päwal tõuseb päike kello 6, ning lähheb loja kello 6. Pääd on pitk 12, ning 8 ka 12 tundi.

Oktober. Wina = ehk Roja = fu.

Mammonast. Matt. 6, 24.

1 Pühhap.	15 P.p.3.a.3.P.,	Leikusse P.
2 Esmasp.	Jairus	 4,34 e.L.
3 Teisip.	Prants	
4 Keskäd.	Wridebert	Külmad ja
5 Neljasp.	Luisa	merjad
6 Rede.	Malo	ilmad.
7 Laupäaw.	Tomasia	Lund.

Maini: linna surmuse. Luf. 7, 11.

8 Pühhap.	16 P.p.3.a.3.P.	Tormised
9 Esmasp.	Mektior	 4,49 e.L.
10 Teisip.	Purfart	
11 Keskäd.	Walwried	ilmad.
12 Neljasp.	Teresia	Külmad il-
13 Rede.	Kalikstus	mad.
14 Laupäaw.	Heddo	

Wee: többisest. Luf. 14, 1.

15 Pühhap.	17 P.p.3.a.3.P.	
16 Esmasp.	Kallus	 6,33 e.L.
17 Teisip.	Leonhard	

Sel kuul on 31 päwa.

18 Keskäd.	Lukassee päaw.	Kaunis
19 Neljasp.	Eurjus	
20 Rede.	Welfias	Külm
21 Laupäaw.	Ursel	

Suremast käsust. Matt. 22, 34.

22 Pühhap.	18 P.p.3.a.3.P. (Lutter. õige usjoalleswõtmise Pühha.)	
23 Esmasp.	Sewerin	 4,13 e.L.
24 Teisip.	Salome	
25 Keskäd.	Krispin	
26 Neljasp.	Umandus	ja
27 Rede.	Kapitolin	
28 Laupäaw	Simon Judas	lumme

Alwatud inimiseest. Matt. 9, 1.

29 Pühhap.	19 P.p.3.a.3.P.	saddu.
30 Esmasp.	Abjalon	 0,53 e.L.
31 Teisip.	Wolwqang	

16nemal selle fu päwal tõuseb väike pole tundi
pärrast kello 7, ning lähheb loja pole tundi pä-
rast kello 5. Päaw on pikk 9, 6 15 tundi.

November.

Talwe-fu.

1 Kestnád.	Pühhadepääw.	Külmad
2 Neljasp.	Hingede pääw.	
3 Kede.	Kottlieb	ilmad.
4 Laupääw.	Otto	

Pulma rideft, Matt. 22, 1.

5 Pühhap.	20 P.p.3.a.3.P.	Ilm lähhab
6 Esmasp.	Kasper	 6, 13 p. l.
7 Teisip.	Paltasar	
8 Kestnád.	Klaudius	pehme,
9 Neljasp.	Joobst	
10 Kede.	Mart. Lutter.	maks.
11 Laupääw.	Martin Pusk.	

Runningamehhe poiaft. Joan. 4, 47.

12 Pühhap.	21. P.p.3.a.3.P.	
13 Esmasp.	Nofadius	Ranged
14 Teisip.	Pridik	 2, 11 p. l.
15 Kestnád.	Leopold	
16 Neljasp.	Ottomar	

Sel fuul on 30 päwa.

17 Kede.	Alweus	tuled ja
18 Laupääw.	Kelafius	

Kawwalast sullaseft. Matt. 18, 23.

19 Pühhap.	22 P.p.3.a.3.P.	märjad
20 Esmasp.	Amos	
21 Teisip.	Mar. ohwerd.	 6, 54 p. l.
22 Kestnád.	Cesilia	
23 Neljasp.	Klement	ilmad,
24 Kede.	Jojias	
25 Laupääw.	Kadrina pääw.	külmad

Kohto: rahhast. Matt. 22, 15.

26 Pühhap.	23 P.p.3.a.3.P.	Sur.mall. P.
27 Esmasp.	Zeita	märjad
28 Teisip.	Künter	ilmad.
29 Kestnád.	Ewert	 10, 15 p. l.
30 Neljasp.	Andresse pääw.	

9mal selle fu päwal tõuseb päike pole tundi
võrrast kello 8, ning lähheb loja pole tundi pä-
rast kello 3. Pääw on pite 7, agga õ 17 tundi.

1 Kede.	Arend	Pawapaist-
2 Laupäaw.	Kandidus	minne.

Kristusse süste: sbitmisest. Matt. 21, 1.

3 Pühhap.	1 Kr. tull. P.	Pilwene tae-
4 Esmasp.	Varbo	was ja
5 Teisip.	Sabina	külm.
6 Keskäd.	Niggola päaw.	 6, 41 e. l.
7 Neljasp.	Antonia	Kaunid
8 Kede.	Mar. sam.	ilmad.
9 Laupäaw.	Juhkum	

Lähhed enne wimist päwa. Luf. 21, 25.

10 Pühhap.	2 Kr. tull. P.,	Lühhem p.
11 Esmasp.	Els	Lummesadde
12 Teisip.	Otilia	 11, 2 p. l.
13 Keskäd.	Eufia	langed
14 Neljasp.	Nikafius	tuled,
15 Kede.	Johanna	paljo lund.
16 Laupäaw.	Albina	

Joannes wangitornis. Matt. 11, 2.

17 Pühhap.	3 Kr. tull. P.	Kange
------------	----------------	-------

18 Esmasp.	Kristow	külm
19 Teisip.	Lot	märjad ja
20 Keskäd.	Abraam	 11, 52 e. l.
21 Neljasp.	Toma päaw.	
22 Kede.	Peata	
23 Laupäaw.	Tagobert	tulesed

Joannesse tunnistusfest. Joan. 1, 19.

24 Pühhap.	4 Kr. tull. P.	ilmad
25 Esmasp.	Joulo	
26 Teisip.	Teine Pühha	aasta
27 Keskäd.	Kolmas Pühha.	
28 Neljasp.	Süta laste p.	 5, 22 p. l.
29 Kede.	Noa	
30 Laupäaw.	Tawet	

Jumeks-pannemisest. Luf. 2, 33.

31 Pühhap.	Silwester	lõppuni.
------------	-----------	----------

ionemal selle ku päwal tõuseb päike werend pä-
rast kello 9, ja lähheb loja 3 werendit pärast
kello 2. Päaw on pikk 5 ja üks pool tundi, 3
18 ja üks pool tundi.

Aasta muutmissed.

Kewwade hakkab 9. Paasto-ku päwal, kello 0, 35 minuti e. l. Siis on päaw ja õ ühhe pitkused.

Sui hakkab 9mal Jani-ku päwal, kello 9, 29 minuti p. l. Siis on meil keigepitkem päaw.

Süggise hakkab 11mal Mihkli-kupäwal, kello 11, 31 minuti e. l. Siis on päaw ja õ ühhe pitkused.

Talwe hakkab 10mal Joulo-ku päwal, kello 5, 8 minuti e. l. Siis on meil keigelühhem päaw.

Päwa ja Ku warjutamissed.

Sel aastal warjutakse Päike kaksford, agga mõllemad Päwa-warjutamissed on meie maal näggematta. Ku-warjutamist ei olle sel aastal.

Esimesenne Päwa-warjutaminne on 31. Märi-ku päwal, kello 4 enne lounat.

Teine Päwa-warjutaminne on 26. Heina-ku päwal, kello 9 pärast lounat.

K r o n o p ü h h a d,
mis ue kirriko seadusse järrele ka Ma kirri-
kudes tullemad piddada:

- 1) Jürriku 17mal päwal Tsesarewitsi Surewürsti Aleksander Nikolajewitsi, wenne rigi aujärje pärris pärria sündimisse päaw.
- 2) Jürriku 21mal päwal. Meie sure Keisri Proua Aleksandra Weodorowna nimme päaw.
- 3) Janiku 25mal päwal. Meie sure Keisri ja kõiige Wennerigi Wallitseja Nikolai Pawlowitsi sündimisse päaw.
- 4) Heina-ku 1sel päwal. Meie sure Keisri Proua Aleksandra Weodorowna sündimise päaw.
- 5) Leikusseku 22mal päwal. Meie sure Keisri Herra ja Lemma Abbi kasa kromimisse päaw.
- 6) Leikusseku 30mal päwal. Wennerigi aujärje pärris pärria, Surewürsti Aleksander Nikolajewitsi nimme päaw.
- 7) Talweku 20mal päwal. Meie sure Keisri Nikolai Pawlowitsi wallitsusse hakkatusse päaw.

8) Jõulofn 6mal pãwal. Meie sure Keisri Herra
Nikolai Pawlowitsi nimme pãaw.

Meedsinnatsed Kronopühhad petakse nenda kui
Paaeto jutluse pãwad.

Keisri Herra Suggoselts.

Nikolai I. Wenne-Rigi Üllewallitseja ja Keiser,
sünd. 25. Junil 1796 — 54 aastat.

Aleksandra Weodorowna, Keisri Praua, sünd.

1. Julil 1798 — 52 aastat.

Nende lapsed. Suurwürstid:

- 1) Aleksander Nikolajewits, Wenne-Rigi aujärje
pãrria, Tsesarewits, sünd. 17. Aprillis 1818
— 32 aastat, ja temma Proua Tsesarewna
Maria Aleksandrowna, sünd. 27. Julil 1824
— 26 aastat.

Nende lapsed:

Nikolai Aleksandrowits, s. 8. Septbr. 1843.

Aleksander Aleksandrowits, s. 26. Kõnnlaku
pãwal 1845.

Wladimir Aleksandrowits, s. 10. Aprillis 1847.

- 2) Konstantin Nikolajewits, s. 9. Septbr. 1827
ja temma Proua: Aleksandra Josepowna,
Saksen-Altenburgi Printsess; sünd. 1830 Jani-
ku 26. pãw.

- 3) Nikolai Nikolajewits, sünd. 27. Julil 1831.

- 4) Mihhail Nikolajewits, s. 13. Oktbr. 1832.

Suurwürsti printsessid:

- 5) Maria Nikolajewna, sünd. 6. Aug. 1819,
laulatati 2. Julil 1839 Leugtenbergi Printsi
Maksimiliani prouaks.

Nende lapsed:

Maria Maksimilianowna, sünd. 4. Oktobri-
ku päeval 1841.

Nikolai Maksimilianowits, sünd. 23. Juuli-
ku päeval 1843.

Eugenia Maksimilianowna, s. 20. Märts. 1845.

Eugen Maksimilianowits, s. 27. Jan. 1847.

6) Olga Nikolajewna, sünd. 30. Aug. 1822,
laulatati Karl Wridrik Aleksandriga, Wür-
tenbergi Kronprintsiga.

Helena Pawlowna, sünd. 28. Septem. 1806 —
43 aastat.

Temma laps: Suurwürsti printsess

Katarina Mihhailowna, s. 16. Aug. 1827.

Keisri Herra deb.

Maria Pawlowna, sünd. 4. Webruaril 1786,
laulatati 3. Aug. 1804 Weimari Ma Walli-
seja Karl Wridriki prouaks.

Anna Pawlowna, sünd. 7. Jan. 1795, laula-
tati 21. Webr. 1816 Hollandi Ma Runninga
Willemi II. prouaks.

Teadaandmine,

mil ramato-postid tullevad ja lähivad.

Ria ja Peterpurri liina postid tulle-
wad neljapääd ja pühapääd. Ramatud,
mis Peterpurri ja Tartu postiga ärrasadetakse,
woetakse kesknädal ja laupääd kello 12nest
sadi enne lounat wasto; ramatud, mis Ria
postiga ärrasadetakse, woetakse teisipääd ja
rede enne lounat kello 12nest kello 2ni p. l. wasto.

Haapsalo post tulleb 1sest Maiku päwast 1
Mihhlika päwast sadi kaks kord nädalas, kesk-
nädal ja laupääd, agga mu aial kesknädal.
Ramatud senna liina woetakse sui aial neljas-
pääd ja pühapääd, agga talwe aial pühä-
pääd kello 3nest sadi p. l. wasto.

Ramatud rahhaga ja pakid igga kotta
Wenne rigi sees, woetakse teisipääd ja rede
enne lounat kello 9sast kello 12ni wasto.

Ramatute eest, mis keige Wenne:ma
rigi kubbermanaudesse, nenda kui ka Eesti-
ma kubbermanaudesse, läkkitakse, maksseta igga
lodi eest 10 koppikat hõbbemat. — Pakkide
eest jääb wanna hind.

Teadaandminne, mil, ja kus lada-
viddamist on.

1. Eesti-ma Rubbermangus.

Tallinnas: 1) Suur saksa laat 20ma Junist, ku otsani. 2) Mihkli-ku 26, 27. ja 28mal päwal petakse weiste ja hobbose lata.

Rakwerres: 1) Nääri-ku 27mal ja 28mal p. 2) Jani ku 16. ja 17mal p. 3) Mihkli päwal.

Paides: 1) Kuuula-ku 3mal päwal 2) Jani-ku 25mal päwal. 3) Mihkli-ku 10mal ja 11mal päwal. 4) Talwe ku 8mal ja 9mal päwal liina müümisse laat.

Haapsalus: 1) Nääri-ku 10mal ja 11mal päwal. 2) Mihkli-ku 14mal ja 15mal p.

Valdiskis: 1) Kuuula-ku 2sel ja 3mal päwal. 2) Mihkli-ku 21mal ja 22mal päwal.

Eihholas: 1) Esmaspäwal enne Wastla väwa. 2) Mihkli-ku 24mal päwal.

Kaplas: 1) esimesel redel pärrast Mihklit. 2) kolmandamal redel pärrast Nääri päwa.

Reblaste mõisas 1) Mihkli päwal, ja weel 2 päwa. 2) Linnamüümisse laat Joulo-ku 19mal ja 20mal päwal.

Märjama firriko jures, kolmandamal Kristusse tullemise pühhal.

Ortikal: Nääri-ku 7mal ja 8mal päwal.

Jõeletmes: nädal pärrast Mihkli päwa.

Jõhwis: Mihkli-ku 24mal p. ja weel 2 päwa.

Keila firriko jures Mihkli päwal ja weel 2 päwa.

Kollowerres: Nääri-ku 17mal ja 18mal p., ja Wina-ku 4mal ja 5mal päwal.

Rubbermango kohto kässo järrele ei pea ennam lubba ollema, ei laupäwal egga pühapäwal lata piddada, waid pääw pärrast pühapäwa.

2. Eihwlandi-ma Rubbermangus.

Tarto liinas: 1) Suur saksa laat, hakkab pääw pärrast 3 Kunninga päwa, petakse kolm nädalat. 2) Peetri-laad, 29mal Junil. 3) 8mal Mihkli-ku p. 4) Mihkli-laad 29mal Mihkli-ku päwal.

Perno liinas: 1) 20mal Heina-ku p. hakkab saksa laat; petakse 3 nädalat. 2) Weiste ja hobbose laat esmaspäwal ja teisipäwal enne

Mihkli p. Kolmas laat petakse esmaspä-
mal ja teisipämal pärast 3. Kr. tull. P.
Willandi liinas: 1) Saksa laat 2set Kün-
la-ku p. 2) Jani-päwa laat. 3) Mihkli-
laat 24mal Mihkli-ku päwal.
Kurrefare liinas: 1) 6mal Künla-kuul hak-
kab suur saksa laat: petakse kümme päwa.
2) 1set Wina-ku päwal ja weel 3 päwa.
Berro liinas: 1) Jani päwal. 2) 24mal
Mihkli-ku p. 3) 22mal Künla-ku p. suur
saksa laat 8 päwa. 4) 10mal Talwe-ku p.
Walga liinas: 1) Saksa laat, hakkab
2set Künla-ku p., petakse 8 p. 2) Jani
päwa laat. 3) Mihkli-laad 24mal Mih-
kli-ku päwal. 4) Mardi-päwa laat.
Wastfeliinas Mihkli päwal.
Abja mdisas, Mihkli-ku 2set ja 3mal päwal.
Antso mdisas, Mihkli-ku 14mal päwal.
Audro mdisas, 17mal ja 18mal Mihkli-ku p.
Helme mdisas, 15mal Leikuse-ku päwal.
Käo mdisas, 10mal Porri-ku päwal.
Kantso mdisas, 30mal Rukki-ku päwal.
Kasina mdisas, 15mal Mihkli-ku päwal.

Kilingi mdis., 1set, 2set ja 3mal Mihkli-ku p.
Kirrepeäl 17mal Mihkli-ku päwal.
Roorte mdisas, 15mal Mihkli-ku päwal.
Wastemdisas, Oktobri-ku 2set ja 3mal päwal.
Kosse mdisas, 24mal Rukki-ku päwal.
Lustwerre mdisas, 15mal Porri-ku päwal.
Mönniste mdisas, 10mal Mihkli-ku päwal.
Moisekaste mdis., 10mal Leikuse-ku päwal.
Mustwees, Mardi päwal.
Oldre mdis., 10mal ja 11mal Mihkli-ku p.
Pötsamaal, 17mal Mihkli-ku päwal.
Pörawerre mdis., 13mal Mihkli-ku päwal.
Räppinas, 4mal ja 5mal Mihkli-ku päwal.
Kossi mdis., 24mal Leikuse-ku päwal.
Rõuge mdis., 8mal Mihkli-ku päwal.
Senno mdisas, 21mal Mihkli-ku päwal.
Tarmaste mdisas, Peetri päwal.
Weski mdisas, 15mal Porri-ku päwal.

Luggemis se d.

I.

Lada = kink.

Üks au = wäärt wanna mees tuli õhto pole liinast ladalt koio, selge peaga ja terve arruga. Poeg ja minnia, kel perre wallitsus olli, ei sanud aega ladale minna. Sepärrast et praego kallid ilmad olid juhtund, mis selsammal seggatsel süggisel arwaste nähha, tahtsid need hoolsad nored perrewallitsejad enneminne koio jada ja omma odre leikust lõppetada, kui et olleksid omma kallist aega ja rahha tühja lada = kaimisse läbbi raisanud. Wanna mees ei olnud ka mitte lada pärrast liina teed katsnud, waid mu asja pärrast, mis

nüüd kohhe luggejattele tahhame teada anda. Ommeti temma olli seäl ladal ka omma armsa minnia peäle mõttehüd, kes kui priist tõteggija inimenne ja kui moistlik ning lahke perrewallitseja wägga wanna tadi mele järrel olli, ja peagi ennam weel kui lihhane poeg issegi. Oli minniale üks illus sidi rättik tonud. Kui noor naene tedda süddamelikkult olli se eest tannanud, ütles wanna mees temmale: „Hõpis kallimat lada = kinki ollen seäl sümule walmis murretsenud, ja lodan kink, et lähhad sedda römuga wasto wõtma.“ — Mis se peaks ollema, tadeffenne? küsis minnia. — Saad warsti sedda kuulda, kosis teine. Anna agga ni paljo aega, et ommad koddused rided selga pannen, pipo kätte wõttan ja sängi peäle mahha istun.

Kui se tehtud, hakkas wanna mees nenda räkima: Teate, lapsed, mis asja pärrast se öiete olli, et liinna läksin, ja et ei olnud mitte lada pärrast. Eks minnia isse palund, et piddin katsuma, sedda kulamisse

asja, mis teate, seäl toimetada. Ollime feik murren selle ausa wanna handwerki lessenaese parrast, kes muido iggal aastal meile olli tulnud, omma maia tarwidussi muist meie käest ostma, ja neid ikka truiste tassuma. Olli ka ülle sedda ni lahke wi-figa, et piddasime suurt luggu temmast. Et nüüd jubba kolmas aasta kä, et ärra olli jänud, mõtlesime murrega, et ehk pitkas haigussees saaks olla, sest et olli ello aeges waene põddur olnud, ehk et karisime tedda foggone ärrafurnud ollewad. Sedda piddin nüüd seäl liinas holega järrele kulama. Käl se olli tüto, enne kui sega forda sain. — Lada aial on rahwa Pea ennamiste ni täis mümist ja ostmist, ehk mõllamist ja lahkumisse jahi, et wae- walt muud asjo saab nendega toimetada. Sai mulle õnneks, et selle lessenaese liig- nimmi tubliste meles seisis. Ollin wiis- te monda head kummekonda rahwast ilma asjata ärdaste pallund, selle wanna inni- messe ellamisse kohha pole mind juhhatada.

Monned naersid ja pilkasid mind, sest et neid, nende armates, tühja asja parrast tüllitasin; teised ütlesid nukra melega, et piddin neid rahhule jätma; teised jälle ei teadnud sest innimesest ühtegi. Wima-ks juhtusin ommeti ühhe hea mehhe peäle, kes mitte üksnes sedda teist tundis, selle järrele ni sure waewaaa kulasin, waid kes ka lahke melega mind senna kohta wiis, kus teine piddi korteris ollema. Selle maia ukse peält lahkus se mees minnust ja ütles: pead nüüd isse järrele kulama, mis nurkas siin maia se wannake ellab; ennam minna ei tea temmast mitte. — Kui seält sisse astusin, kostis nistaggune pahha kárrin, küssendamine ja mõllamine minno wasto, sest et se üks weike kõrtsi paik olli, et ei ellades ei saand armata, kuudas sel wan- nal waiksel innimesel ial seäl wiiks ello asset olla. Ommeti läksin tuppä, sedda asja järrele kulama. Olli rahwas tungi täis, kel ni kibbe waidleminne ja tapleminne issekeskes olli, et ei sanud essi otsa ei üh-

hegi wasto sanna råkida. Alega parrast
tulli kõrtsi tüdruk ukse pole, kus alles sei-
sin, nenda et temma käest sain küsida,
kas se leiknaene, kelle liganimmet ülesandsin
siin maias piddi ellama? — On kü l tã-
nini sin ellanud, wastas tüdruk, agga kas
temma weel praego siin ellab, sedda Jum-
mal teab. Kui käisin hiljaste temma jures,
suis wagus jubba hinge. Waatge isse
järele; siin tagga horwis ellas temma ses
weikises hirtfikus. Täunasin juhhatamisse
eest, ja sain selle aiwa kõhha pole. Kui
seält uksest sisse astusin, olli toas üsna
waifne luggu, nago surm olleks jubba
omma õigust seält kätte sanud. Parrast
sedda andis wodi seest üks süggaw õhka-
minne ennast kuulda. Andsin siis tassast
märki, et seäl olin, ja se peäle sai mad-
dala heäleaga se küssiminne kuulda, kes seäl
piddi ollemia? — Astusin siis wodi jure ja
ütlesin: „Kas tunnete mind weel, minno
wanna armas sõbber? Ollen wanna mees
Willemi Silini perrest Kõdi küllast, kus en-

8
nemuište tihti käisite.“ — Oh küllab nüüd
tunnen teid ärra teie lahkest healest, kostis
teine sel wiisil, et olli nago meeleahhuta-
minne temma sannadest kuulda. Ütles weel:
Silmad ei anna mitte enam, et saaksin
teid selgeste nähha; on jubba üsna tuhniks
lâinud. Aagga helde Jummal on wiisiste
teid kui omma head inglit nüüd minno
jure saatnud, sedda minno lahkumisse for-
da minnule kui wâgga fergitada. Se ai-
nus kibbe murre, mis sedda wimist tunni-
kest minnule raskeks teeb, se käib selle waese
lomokesse peäl, kes siin kâtkis maggab.
Minno õnnis tüttar, kes aasta eest omma
ausa mehhe surma järele wudis, jättis
sedda tüttarlapsokest, kes jârsko issast ja
emmast ilma jâi, minno hõle alla. Kuhho
olleks temma sanud, sest et minnagi pean
nüüd temmast lahkuma, kui taewane Issa
teid ei olleks seie juhhatanud.

Ütlesin temmale: „Jummala abbi on
tihti liggi selsammal aial, kui ei moista se
peäle lota. Minnul isse ei olle kü l sedda

ello = toidust mitte wägga rohkeste, ja om-
 mast heast abbikasast ollen ka ilma. Kui
 sedda mul olleks alles, siis teaksin selgeste,
 et annaksin sedda lapsokest ühhe trui hoid-
 misse alla. Mul on küll üks muido au-
 wäart minnia; agga sest et temma tänmini
 ilma lapseta on, siis ei tea weel mitte, mis
 emma temmast saab. Ommeti lodan ikka,
 et temmast ka selle wäitima lapsele abbiks
 saab. Tõttan nüüd koio, selle asja pär-
 rast nou pidada." — Mi palis ehk ni
 wähe, kui rahha olli minno kufus, puis-
 tasin selle weikesse laua peäle, mis wodi
 ees seisis, andsin wimist korda selle wanna
 innimessele kät, ja jätin tedda iggawes-
 seks Zummatalaga. Kui jälle ulitsa peäl
 olin, tundsin küll mõned pissarad filmis,
 agga need kuiwasid kohhe ärra siis, kui
 hakkasin teie peäle mõtlema.

Minnia ei annud wanna mehhele mitte
 aega, temma jutto lõppetada, waid hüil-
 gawa filmadega astus temma tadi ette ja
 ütles: Tadekenne, ma saan arro sest, mis

sinno mõttes praego ligub. Sago sinnule
 süddamelikko tänno ja Zummala õnnista-
 mist selle kalli lada = kingi eest, mis olled
 minnule walmistanud. Jah, tahhan tõeste
 selle wäese lapse emmaks sada. — Noor
 perreines, kel ei olnud ei polegi mitte sedda
 halledat meest, nenda kui naesel, ehmatas
 nago ärra nende sannade pärrast, mis
 naene olli rätinud, ja ütles temma wasto:
 „Eks se ei olle üsna suur nou, mis ni
 järeko ennesele wõttad? Kas olled ka keif
 sedda murret ja tülli targaste järele ar-
 wanud, mis ühbest wõdrast lapsest sinno
 ossaks saab? Eks peab ennesele pitkemat
 aega wõtma, enne kui sedda hakkatakse." —
 — Se peäle kostis naene jälle: „Agga,
 armas mees, kui se wanna lefnaene ehk
 nüüd jubba surnud on, kas sünnib siis
 pitkemat aega ennesele wõtta, enne kui sed-
 da hakkatakse, mis ristiinnimeste meel ilma
 wibimatta meie peäle panneb? Mis sest
 wätimast wäsest lapsest peab sama sel
 seggatsel kõrtsi kohhal, liati selsammal mõl-

lamisse lada aial, kus ükski ennamiste teise järrele ei kula, ja keige wähheminne ühhe wätima wõdra lapse järrele. Kui se armeto lomokenne nüüd ka ärrasurreb, sest et üsna ilma abbita olli mahha jänud, eks se ei saaks meie süddamele rängaks foormaks, ehk eks se ei tulleks üsna meile surma süüks! Weel on pool päaw ees. Olle hea mees, ja panne agga warsti wanfrit walmis, siis jouan küf senna, ja saan enne pimmedat jälle foio."

Senni kui perremees pole nukra melega sedda soido asja toimetas, ja naene ennaft kermeste olli ehhitanud, õppetäs wanna mees omma minniat sedda ulitsatte teed seäl liinas ni selgeste, et piddi ilma ekfismatta selle mata kōhta üllesleidma. Nenda se läks ka keif nou möda forda.

Se wanna lesknaene heitis selsammal silmapilkmissel hinge, kui noor perrenaene temma uksest sisse astus. Kōrtsmikkut kutsuti seuna. Kõlla naene andis temmale sedda matmissse rahha kätte, mis olli hool-

sa melega selle tarwis kasa wõtnud, mäs sis sedda lapsokest, kes süggawaste magas, temma padja ja tekki sisse, wõttis tedda süllesse ja astus temmaga wanfripaale. — Goit foio pole läks ni heaste, et siis, kui ku selgeste tōusis, naene omma perre ukse ees olli. Kohhe kui toa sisse astus, hūdis temma issa ja mehhe wasto: Waatge, ma toon teile omma illust wail, nest türefest, kel Maria nimmi on, nenda kui kōrtsi tüdruk mulle temma nimmet teada andis. Kōggone tee peäl temma ei olle filmad egga juud lahti wõtnud. Praego wast ärkas ülles. Ei sa weel mitte rāfida, muido lähhaks wissiste omma armast wana ja noort issa terretama ja tännama." Sedda ütteldes olli noor emma omma lapsokest tekkist ja padjast lahti mäsfinud, ja toi tedda issa ja mehhe wasto. Olli üks wāgga illus ja priif lomoke, kes igga ühhe peale suga lähhtas ja ommad piisokessed kaentad üllespiddi wālja sirutas, nago tahtis õõida: Jummal olgo tännatud,

nüüd ollen warjo al! — Morel perremehel sai ka hea meel ja rõõm sest kannast lapsoksesest kohhe kui temma peäle watis, ja temma endine murre ning nukker meel olli seddamaid kustunud. Kui laps olli parrasjal wiisil tassutud, ja wannemad omma toito wõtnud, heitsid puhhas rahholiste ja fergitud süddamega maggama, ja se lahke ristiinnimeste tõ, mis ollid toimetanud, satis neile maggust und.

Ugga kohhe sel leisel hommikul jooksis selle sündinud asia jut koggone küllast laisale. Monned naesed naersid pilkamise wiisil, ja küsisid teine teise kääst: kas tead jubba, mis weider lada — kink meie wanna naber omma minniale on saatnud? — Küü tean, kostis teine selsammal pilkamise wiisil. Küllab neil rahwal seäl perres aeg iggawaks lähbäb enne kui isse sedda tülli omma lastega katsda sawad, et ühhe woõra lapsoga sedda enne aego ennestele murretsewad. Ja on ommeti teäda kü, et neil ei olle sedda joudo ni

ülle wägga rohkeste mitte, et saaksid weel woõrad lopsed kaswatada. Sedda need, sammad külla naesed räkisid ennamiste kad, dedusse pärrast. Ugga ollid ka seäl küllas monned ausad naesed, kes, kui sedda asia kuulsid, mis Willemi perres olli sündinud, rõmuga sest kõnnelesid, ja ühhest suust tunnistasid, et noor perrenaene seäl perres omma ello aeges olli ennast kui lahket ja halleda süddamega innimest näitnud, nenda kui nüüd ka selle armo nou läbbi sedda olli tõeks tunnistanud.

Teine õhto ei olnud weel mitte kätte joudnud, kui ennamiste keik küllanaesed, ja ka need nende hulkas, kes sedda armo tõõd ollid naernud, senna perresse läksid, sedda pissokest kaswatikkut waatma. Ei ühhelgi neist ei olnud paljo aega tarwis, enne kui hūdis: Nä, eks ei olle üks pissoke ingliskenne! — Sedda arwan ka, ütles noor perremees; egga raatsiks, tedda

keige surema kuldwarrandusse wasto ümbermahhetada. — Ka nende au-waart kirriko õppetaja tuli neid waatma ning terretama, ja sest neil olli suur rõõm seppärast, et nende hinge karjane nende mehest wägga armas ja kallis olli. Pakkus esite wanna mehhele ja siis noorte perrewallitsejatele sõbra kät, ja läks pärrast sedda, kui olli monned targad sannad nendega kõnnelend, selle lapsokesse jure, kes kanna ue kätse sees maggas, mis norikule olli prudi anniks kinkitud. Õppetaja panna tassasel wiisil kät lapse Pea peäle, ja õnnistas tedda nende sannadega: Jesand olgo sinnuga ja piddago sinna eddespiddi. Jesanda teed truiste kinni! Ollid käl üks armeto mahhajanud lomoke, agga segipärast wõttab sinnuga Jummalah rahho õnnistamise Waim kindlat asset sin madala katusse al."

Ennam ei õõlnud mitte, terretas rah-

wast, jätis neid Jummalaga ja läks omma rahho-teed eddasi. Et neid käl wähe tanno olli, mis temma suust kuulsaks said, ommeti se olli seal perrerahwa mehest nenda, nago olleks neile tait jutlust piddanud: ni wägga tundsid meelt ja mõtted taewa pole üllendatud. Wõtsid ennestele sedda kindlat ja jummalakartlikko nou, sedda last Jummalah auuks ja temma omma hinge õnnistusseks üleskaswatada.

Se hea sowiminne ja se nago prohmeti sanna, mis kirriko õppetaja seal olli räkinnud, se läks nattuke awalt sannast sannani tõeks. Keif mis nored perrewallitsejad noudsid ja kätte wõtsid omma maia ülespiddamisse tarwis, se sai neile õnneks ja siggidusseks. Nende ommad lihhased lapsed, misga helde Jummalah neid eddespiddi olli õnnistanud nende abbiellus, leidsid sedda noort Mariat kui tru eeskäija jummalapäraralisse tee peält ja kui lahke õdde; ja tem-

ma kaswatajatte melest olli temma ühte-
 puhko üks wäsimatta tõteggija, jummalas-
 kartlik ja armastaja tütar. Sel wannal
 mehel, kes liggi kahheksakümme aastat
 wannaks sai, olli se lahke holas perre kas-
 watik üks wagga hing, kes temma wan-
 nodusse nõdrusse sees temmale keige sure-
 maks abbiks sai, ja kes tüddimatta temma
 eest hoolt kandis. Temma wimiste ello-
 päwade sees se noor inimenne ei lahfund
 paigastki ei päwal egaa õõl temma surma
 wodi jurest ärra, ja kui temma tunnike olli
 temmale joudnud, siis Maria panni tän-
 nalikko pissarattega temma silmad finni.

Monni aasta pärrast sedda aega olli
 üks noor mees omma teereisi peäl seält linn-
 nast selle kulla kõrtsi sanud ja seisib ukse
 peäl siis, kui se illus priist tüdruk seält
 möda läks. Noor mees ehmatas nago
 ärra selle tüdruko wagga kanna näo
 ja illusa teggomodi pärrast, watis tük aega

temma järrele ja kulas kõrtsmikko käest,
 kes temma pidid ollema, üteldes, et ei ol-
 nud ei ammogi üht nifugaust näggusat
 noort ümmardajat näinud. Kõrtsmik was-
 tas: Meiegi armame tedda mitte üksnes
 keige illusamaks koggone siit küllast, waid
 temma on iggapiddi üks üsna au- wäart
 noor inimenne. Kahheksateistkümmne aasta
 eest olli se wanna tadikenne seäl Willemi
 perres tedda lada aial teie linnast kui üsna
 mahha detud armeto lapsokest leidnud, ja
 tedda nago lada kingiks omma minniale
 lubband. Omma lahke, tõtegg ja ja jum-
 malakartlikko mele pärrast on ta keige nore
 rahwa heaks õppetuseks sanud, ja sest et
 temmal ühtlase ni taasased allandlikkud wi-
 sid on, ei ükski ei kaetse tedda mitte, waid
 keik hoiawad armastusse melega temma
 pole. Se peäle ütles noor teekäia: „Oh
 saaks ma tedda weel üksford nähha!“
 Nigga mis tarwis se küll olleks, ehk mis
 kasjo teile sest tulleks, ütles teine. Sest

kui tunneksite, kes teab, sedda iggatsemist,
tedda ehk ennestele wõtta ja tedda kossita,
siis se olleks jubba teie nouga hiljaks sa-
nud. Eile wast sai temma prudiks keige
ausama nore mehhega meie küllas.

III.

Poeg, kes annab enneminne enima
ello, kui onnia enima au kääst
ärä.

Teine luggeminne, mis siin nüüd saab,
aiab kül hirmo ja wärristust luggeja
peäle, ja sepärrast sedda ei olleks kül
mitte diete kōlbanud, siit asset leida;
agga muist on se aäsi, mis sel wiisil saab
kuulda, sannast sannant nendasammoti
sündinud; muist annab se luggemin-
ne ommeti kahhe tarwiliisse maenit:
süssele maad, mis sünnib seie kōrwa pan-

na. Agga nende sakarahwa parrast, kes ka meie ma-rahwa kalendrit kätte võtavad, saab siin selle lehhe peal alt otsast sedda sakaramatud nimmetud, kust sedda asja on wälja kirjotud.*)

Siria maal, mis on Türgi rigi maakond, olli wannaste maia-piddajatele se seggane digus, ehk se kestab, Jummal parrago, weel tännini seäl, et neil ilma-moetmata melewalda olli nende peäle, kes nende pärris-orjad ollid. Maia is-sandaid sai kohtomoistjaks arwatud neile, kedda ollid rahha eest ennestele ostnud, ehk mu wiisil pärrinud. Agga asja pärrast, mis läbbi, nende arwates, orjad

*) Fürst Pücklers „Orient.“

ollid süalluseks sanud nende wasto, moistid maia-piddajad üsna ommast peast nende peäle nuhtlusse kohto otsust, olgo ka surma nuhtlust, mis tihti küll äkkilisse ja tiggeda melega läbbiseggaminne süalluste ehk ka üsna ilmasüta innimeste peäle sai moistetud. Ja kohtowannemad ei kuland se järrele, egga ei holind sest.

Ühhel maia-piddajal seäl Siria maal olli sullased, kedda olli ennesele ostnud Arabia maalt maddala rahwa hulgast, kes omma tenistusse truusse ja kawwala mele pärrast teada ollid, agga ühtlase ka omma kangekaelusse pärrast. Mis peäl korral nende mõtte käis, sest ei tagganend ei paigastki mitte, olgo ka et neid surmani peksti. Neidsammo Arabia ma-rahwast nimmetakse Beduiniks.

Se maia-ißsand, kellest seäl illemal
 olli kuulda, läks üksford omma sullas-
 tega tee-reisi peäle. Ißse istus kameli
 seljas; sullased piddid kõrwal jalla jook-
 ma, ja ollid weel mitme asjadega, mis
 piddid seljal kandma, rängaste koorma-
 tud. Kui said monned pennikoormad
 sure hädä ja waewaga süggawast liwast
 ja tullise pallawa al läbbi aianud, juhtu-
 sid ühhe ide kōhha peäle, kus innimes-
 sed ja kameli lojus omma kibbedat janno
 kustutasid. Siis astus üks neist e-
 duinist maia-ißsanda jure, ja pallus tedda
 ärdaste, et muist sest koormast, mis piddi
 kandma, woiks wāhhendatud sada, sest
 et ei milgi wiisil ei jaksand sedda tait
 jaggo eddespiddi kanda. — „Siis sul
 on wiisiste üks wanna narts ißfaks ol-
 nud, kelle nõrkastus sinno peäle on pā-

ritud sanud,“ ütles maia-ißsand omma
 tullise wiikka sees sullase wasto. — „Ei
 koggoniste mitte,“ kostis teine, kes om-
 ma lihhase wannematte au ei tahtnud
 lasta teotada; „waid minno ißsa on
 rammus ja tugew mees kui hārg.“ —
 Hea küll, ütles teine jälle pilkamisse wi-
 sil: kui ißsa on hārg, siis emma on
 lehm. — Algga se sanna „lehm“ on
 Arabia maal se keige alwem ja kibbedam
 sõimo nimmi, mis ühhe ausa naestrah-
 wale ial woib anda. Noor mees sai
 täis wiikka, ja ütles: „Minno emma on
 auwāart naestrahwas; ta ei olle mitte
 lehma.“ — „Ütle warsti,“ küssendas
 teine, „et sinno emma lehm on; kui
 mitte, siis lasse sinnule suurt wigga
 teha. Eks emma ei olle lehm?“ —
 Ei olle mitte, ütles noor mees jälle. —

Se peäle andis se wiimne tigge maia-
 issand kasko, et sullasel piddi parrem
 kasssi mahharaiutud sama. Kui se hirmus
 tõ olli tehtud, siis se wanna tigge loom
 ütles: Ehk sest saab sinnule kü? Kas
 nüüd wahhest lähhad ütlemä, et emma
 on lehm? — Nore mehhe jures ei ol-
 nud mitte sedda keige wähhemat wallo
 märki nähha egga pallumisse heält kuul-
 da; waid ütles julgeste: Ei emma ei
 olle mitte lehma. Siis teine kasssi sai
 temmale mahha raiutud; ja selsammal
 mõrtsukal wiisil sai ka korra pärrast mol-
 lema jalgega tehtud. Agga segipärrast
 olli igga hirmsa korra wahhel se üks ja
 sesamma sanna sullase suust kuulda: Ei
 emma ep olle mitte lehma. Kui nüüd
 nore mehhe kehha ei olnud müüd, kui
 ühhe pu-kanno sarnane, kel agga inni-

meese heäl weel sees, siis kaskis teine
 omma metsalisse tiggeduusse sees, tedda
 jõkke wiskada. Agga siis, kui piisut
 aega pärrast laened sedda willetsat loma
 weel üllespiddi aiasid, nenda et Wea
 wäljas olli, hüdis temma wimaks: Em-
 ma ei olle mitte lehma! — Nende san-
 nadega waius temma põhjani, ja ei tou-
 nud mitte ennam.

Olli seal illemal kuulda, et se hirmus
 luggemine ei olleks müüdo mitte maks-
 nud, siin luggetatte filmade ette panna,
 kui ei saaks paar tarwilist maenitsust
 senna kasa anda. Ja se on eesiteks, et
 peame suurt Jummalat süddamelikkult
 tännama se eest, et on selgest hallastus-
 sest meie kallist ristiusko ning Issanda
 armõppetust meile taewast murretsenud,
 mis läbbi nisuggused üsna metsalised

kumbed kaudud on, nenda kui seal sest
 hirmsast maia isfandast olli kuulda. Or-
 jadel on nüüd ommeti rākimatta teine
 põlli; ja olgo ka, et wallitsus neil wah-
 hel rānk on, segipārrast sawad ikka in-
 nimesseks arwatud, ja sel wiisil petud.
 Leiawad selge üllekohto wāsto kohto wan-
 nematte kāest digust ning warjo. Eks sed-
 dagi peakš jubba meie ristiusko meie melest
 armsaks ja kalliks meile teggema? — Teine
 maenitsus, mis sesamma luggeminne pak-
 kub, on jälle se, et keik nored rahwas en-
 nestele õppetusseks wõttaksid sest poiašt,
 kes omma emma au eest wõitles surmani
 keige hirmsama ihho wallo al; olgo kũl, et
 temma, omma usso polest, usna pimme-
 dusses ellas. Kuidas siis meie nore rah-
 waga luggu on? Eks nemmad ei olle om-
 mast ristiusust jubba lapsest sadik õppinud:

Sinna pead omma isä ja omma emma
 auustama! Olga Jummal parrago, neid
 ei olle ei ammogi mitte keik nore rahwa hul-
 gast, kes seddasamma Jummal kōmwa
 kāsko truište meles peawad, egga omma
 lihase wannematte wāsto rōmoga rāitwad.
 Oh kui paljo neid ikka weel on, kes sest
 ühtegi ei holi, kui teised nende wannemaid
 naerwad ja teotawad! Egga sedda ei olle
 ka mitte kuulmata assi, et üks ehk teine
 omma nõdraks lainud isä sõimab, ehk
 omma emma wāsto kāt üllestõstab. Kas
 kũl nisuggustele, kui wannaks ja halliks
 on sanud, parremat on lota omma laste
 kāest?